

Viestinnän periaatteet

Uusiutuvat luonnonvarat
tunnetuiksi

Maa- ja metsätalousministeriö

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Viestinnän tavoitteet	4
Viestinnän toteutus	5
Perusviestit	9
Viestinnän kehittämiskohteet	10
Viestinnän seuranta ja arviointi	11

Johdanto

Viestintä on maa- ja metsätalousministeriön tärkeä voimavara. Viestintä tukee ministeriön toimintaa ja johtamista. Julkisuuden hallinta edellyttää tavoitteellista, suunnitelmallista ja koordinoitua viestintää. Viestinnän periaatteiden mukaan suunnitellaan, toteutetaan ja kehitetään tapoja, joilla ministeriö kohtaa yhteiskunnan.

Tämän asiakirjan taustana on maa- ja metsätalousministeriön strategia. Se antaa suunnan viestinnän kehittämiselle. Viestintä on otettu huomioon entistä voimakkaammin nykyisessä strategiassa. Varsinkin sisäisen viestinnän ja vuorovaikutuksen parantaminen on ministeriön strategiassa nimetty yhdeksi tärkeimmistä strategisista hankkeista. Tavoitteena on lisätä myös toimialojen välistä yhteistyötä ministeriön sisällä ja sidosryhmien kanssa.

Viestinnän merkitys yhteiskunnassa on kasvanut. Viestintä on monensuuntaista tiedonvaihtoa ja vuorovaikutusta. Viestinnän rooli on tärkeä, koska sen avulla ministeriö kertoo valmisteilla olevista asioista, edistää kansalaiskeskustelua sekä lisää kansalaisten ja sidosryhmien osallistumista asioiden valmisteluun. Hyvä ja selkeä viestintä auttaa muodostamaan kokonaiskuvan hallinnon toiminnasta ja tavoitteista.

Viestinnän toimintaympäristö muuttuu koko ajan haasteellisemmaksi. Tarjolla olevan tiedon määrä kasvaa ja tieto pirstaloituu. Viestintäkanavien monipuolistuminen on johtanut siihen, että kilpailu huomiosta kiristyy. Tarvitaan yksinkertaisia ja kiinnostavia sanomia. Viestinnän periaatteissa määritellään ministeriön viestinnän perusviestit, joilla tuetaan tavoitekuvan rakentamista. Perusviestit ovat teemoja, joita halutaan nostaa esille.

Viestinnän periaatteet koskevat koko ministeriön henkilöstöä. Ne tarjoavat vastauksia käytännön työelämässä esiin nouseviin viestintähaasteisiin. Viestinnän periaatteiden pohjalta laaditaan viestintäohjeet ja vuosittainen viestintäsuunnitelma. Ministeriön hankkeilla voi olla omia yksityiskohtaisempia viestintäsuunnitelmia, jotka pohjautuvat ministeriön yleisiin viestinnän periaatteisiin. Viestinnän periaatteet päivitetään säännöllisesti.

Jarmo Vaittinen
Kansliapäällikkö

Pekka Väisänen
Viestintäpäällikkö

Maa- ja metsätalousministeriö

Viestinnän tavoitteet

Maa- ja metsätalousministeriön visiossa Suomi on uusiutuvia luonnonvaroja kestävästi, monipuolisesti ja tehokkaasti hyödyntävä yhteiskunta, jossa ihminen ja luonto voivat hyvin.

Valtionhallinnon yhteiset arvot – Mitä tarkoittaa viestinnässä

■ toiminnan tuloksellisuus

Laadukkaalla ja tehokkaalla viestinnällä edistetään ministeriön strategisia päämääriä.

■ avoimuus

Viestintä on ennakoivaa ja avointa.

■ laatu ja vahva asiantuntemus

Viestintä on pitkäjänteistä ja ammattitaitoista. Kieli on selkeää ja ymmärrettävää.

■ luottamus

Kansalaiset, media ja muut sidosryhmät luottavat ministeriön viestintään.

■ palveluperiaate

Kansalaisia, mediaa ja muita sidosryhmiä palvelaan aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti.

■ puolueettomuus ja riippumattomuus

Viestintä perustuu faktoihin.

■ tasa-arvo

Kansalaisia, mediaa ja muita sidosryhmiä kohdellaan tasapuolisesti.

■ vastuullisuus

Viestinnän avulla tarjotaan avoimesti totuudenmukaista ja ajantasaista tietoa ministeriön toiminnasta.

Maa- ja metsätalousministeriön arvoihin tukeutuva viestintä on aktiivista ja vuorovaikutteista. Viestinnän visiona on, että kansalaiset ja sidosryhmät tuntevat uusiutuvat luonnonvarat ja niiden kestävä, monipuolinen ja tehokas käyttö hyväksytään laajasti yhteiskunnassa.

Maa- ja metsätalousministeriön omat arvot

■ rohkeus

Viestinnän avulla tuodaan toimialaa rohkeasti esille osana yhteiskuntaa.

■ luonnon arvostaminen

Viestintä tukee uusiutuvien luonnonvarojen käytön ja luonnonarvojen yhteensovittamista.

Viestintäyksikön toiminta-ajatus

Viestintäyksikkö edistää ministeriön strategian toteutumista yhteistyössä koko ministeriön ja luonnonvarahallinnon kanssa tavoitteena hyvä palvelu ja hyvä julkisuuskuva.

Viestintä on keskeinen osa ministeriön johtamista ja kaikkea toimintaa. Viestinnän tavoitteena on helpottaa kansalaisten ja ja sidosryhmien mahdollisuutta saada tietoa valmisteilla olevista asioista ja herättää kiinnostusta osallistua niistä käytävään keskusteluun. Hyvä sisäinen viestintä mahdollistaa asioiden ennakoimisen ja tehostaa osaltaan ministeriön toimintaa.

Valtionhallinnon viestintää ohjaavat lait ja asetukset sekä yhteiset ohjeet ja suositukset antavat perustan ministeriön viestinnän kehittämiselle ja linjaavat kaikkea sen viestintää.

Maa- ja metsätalousministeriön viestinnän strategiset päämäärät

- *Viestintä on ennakoivaa ja aktiivista.*
- *Monipuolisia viestintäkanavia käytetään tehokkaasti.*
- *Ministeriön asiantuntijat palvelevat aktiivisesti mediaa ja muita sidosryhmiä.*
- *Ministeriön aineisto on kiinnostavaa ja media hyödyntää sitä päivittäin.*
- *Sisäinen viestintä on vuorovaikutteista ja aktivoivaa.*
- *Ministeriön yhteisökuva on moderni ja sen perusviestit tukevat strategisten päämäärien saavuttamista.*

Viestinnän avulla tuetaan ministeriön strategisten päämäärien toteutumista. Ministeriön strategiset päämäärät on määritelty seuraavasti:

- 1. Uusiutuvien luonnonvarojen käyttö on kestävää ja tuottaa lisäarvoa. Luonnonvaroja käytetään tavalla, joka hyväksytään laajalti yhteiskunnassa.*
- 2. Uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvat tuotteet vastaavat kuluttajien tarpeita ja tuotanto on kansainvälisesti kilpailukykyistä.*
- 3. Elintarvikkeet ovat turvallisia; kasvit, eläimet ja ihmiset ovat terveitä.*
- 4. Maaseutu on toimiva ja elinvoimainen.*
- 5. Hallinto on asiakkaita palveleva, selkeä ja tehokas.*
- 6. Ministeriö on aktiivinen, ennakkoluuloton ja tulevaisuuteen suuntautunut.*

Viestinnän toteutus

Maa- ja metsätalousministeriö tarjoaa toiminnastaan ja tavoitteistaan tietoa ennakoivasti ja kattavasti. Tiedot esitetään mahdollisimman ymmärrettävästi. Asiakkaita palvelee hyvin. Tiedonsaannista huolehditaan suomeksi ja ruotsiksi sekä tarvittaessa saameksi. Kansainvälisessä viestinnässä käytetään englantia ja tarpeen mukaan muitakin kieliä.

Viestinnän voimavarat kohdennetaan niihin viestintätöihin, joiden vaikuttavuus on suurin. Viestintä keskittyy kunkin sidosryhmän kannalta olennaisiin näkökulmiin. Viestintäkeino valitaan tiedotettavan asian, kohderyhmän ja tilanteen mukaan.

Viestinnän avulla luodaan yhtenäistä kuvaa ministeriöstä sekä henkilöstölle että sidosryhmille. Kokouksissa, julkisissa tilaisuuksissa ja mediassa ministeriön henkilöstö edustaa ministeriötä. Ministeriön yhteisökuva muodostuu toiminnan kautta. Sanaton ja sanallinen viestintä ovat kuitenkin tärkeä osa yhteisökuva. Ministeriön henkilöstön julkisissa esiintymisissä, julkaisuissa, esitteissä ja käyntikorteissa tulee näkyä ministeriön yhtenäinen linja.

Ministeriö kohtaa yhteiskunnan useilla julkisuuden kentillä. Viestinnän tehtävänä on suunnitella, toteuttaa ja kehittää tapoja, joilla eri julkisuudet kohdataan.

Maa- ja metsätalousministeriön kohtaamat julkisuudet

■ Kansalaisjulkisuudet

asiakaspalvelu, messut ja tapahtumat, seminaarit, kansalaisvaikuttaminen

■ Mediajulkisuudet

asiakaspalvelu, tiedotteet, tiedotustilaisuudet, toimittajatapaamiset ja mediaseuranta, yleisönosastot mediassa

■ Verkkojulkisuudet

verkkopalvelut, kuten verkkosivut, uutiskirjeet ja sähköinen asiointi, verkkojulkisuuden seuranta

■ Sidosryhmä- ja asiantuntija julkisuudet

yhteydenpito viranomaisiin ja muihin sidosryhmiin, asiantuntijavaikuttaminen

■ Sisäiset julkisuudet

ministeriön sisäinen viestintä

■ Kansainväliset julkisuudet

yhteydenpito kansainvälisiin sidosryhmiin ja eri maiden mediaan

Maa- ja metsätalousministeriön viestinnän sidosryhmät

- kansalaiset
- media
- poliittiset päättäjät
- viranomaiset
- elinkeinoelämä
- viljelijät ja muut luonnonvarayrittäjät
- kansalaisjärjestöt
- etu- ja ammattijärjestöt
- tutkimuslaitokset ja korkeakoulut
- koulut ja oppilaitokset
- kansainväliset sidosryhmät
- oma henkilöstö

Viestintävastuut ja viestintäorganisaatio

Maa- ja metsätalousministeriön viestintä kuuluu jokaisen virkamiehen perustehtäviin. Toimittajien tiedontarpeisiin vastataan nopeasti ja tasapuolisesti ja heitä

avustetaan tiedon hankinnassa. Kansalaisia ja muita sidosryhmiä palvellaan aktiivisesti.

Ministeriön johdon ja viestintäyksikön tiedonsaanti on turvattava, jotta ministeriö pystyy viestimään esillä olevista asioista mahdollisimman kattavasti ja varhaisessa vaiheessa.

Ministeriö osallistuu aktiivisesti hallinnonalan viestinnän kehittämiseen ja tekee viestintäyhteistyötä hallinnonalan organisaatioiden kanssa. Yhteistyötä tehdään myös muiden tahojen, esimerkiksi ministeriöiden ja järjestöjen kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriön viestintäorganisaatio koostuu viestintäyksiköstä sekä muun muassa hankkeiden viestintään nimetyistä henkilöistä. Viestinnän suunnittelusta, koordinaatiosta ja seurannasta vastaa viestintäyksikkö. Viestintää johtaa viestintäpäällikkö.

Viestintäyksikön tehtävänä on kehittää, ylläpitää ja hyödyntää monipuolisia viestintävälineitä, joilla saatetaan halutut kohderyhmät.

Kansalaisjulkisuudet

Ulkoisen viestinnän avulla tarjotaan kattavaa ja ajankoh-
taista tietoa ministeriön toiminnasta, jotta kansalaisilla
ja muille sidosryhmillä on mahdollisuus muodostaa
kokonaiskuva ministeriöstä ja vaikuttaa ministeriössä
valmisteilla oleviin asioihin.

Mediajulkisuudet

Media on ministeriön viestinnän tärkein yksittäinen koh-
deryhmä. Sen avulla ministeriön viestit kansalaisille ja
muille sidosryhmille leviävät nopeasti ja laajasti. Median
kautta ministeriö saa myös palautetta omasta toimin-
nastaan ja viestinnän onnistumisesta.

Maa- ja metsätalousministeriö palvelee mediaa nope-
asti ja tasapuolisesti. Suunnitelmallisella ja aktiivisella
viestinnällä turvataan median tiedonsaanti ministeriön
toimialaan liittyvistä yleisesti merkittävistä asioista.
Tiedotteet ovat tärkein mediaviestinnän kanava.

Tiedotus- ja taustatilaisuuksilla lisätään vuorovaikut-
teisuutta ja taustoitetaan asioita tiedotteita laajemmin.
Päivittäisellä asiakaspalvelulla varmistetaan, että toimit-
tajat saavat juuri sillä hetkellä työssään tarvitsemansa
tiedot.

Verkkojulkisuudet

Verkkosivujen avulla ministeriöstä ja ministeriön toimin-
nasta luodaan mahdollisimman kokonaisvaltainen kuva.
Verkkosivut tarjoavat ajantasaista ja kattavaa tietoa.
Verkkosivujen kautta sidosryhmät voivat antaa palautet-
ta ja osallistua asioiden valmisteluun.

Ministeriön verkkosivut ovat käyttäjäystävälliset ja
asiat esitellään sivuilla sisältölähtöisesti. Verkkosivuilla
julkaistaan tietoa ministeriön toimialaan ja toimintaan
keskeisesti liittyvistä yleisesti merkittävistä asioista.

Ministeriö seuraa sen toimialaan liittyvää keskustelua
myös muualla verkossa. Verkkojulkisuuden teemat ote-
taan huomioon ministeriön viestinnän suunnittelussa.

Sidosryhmä- ja asiantuntijajulkisuudet

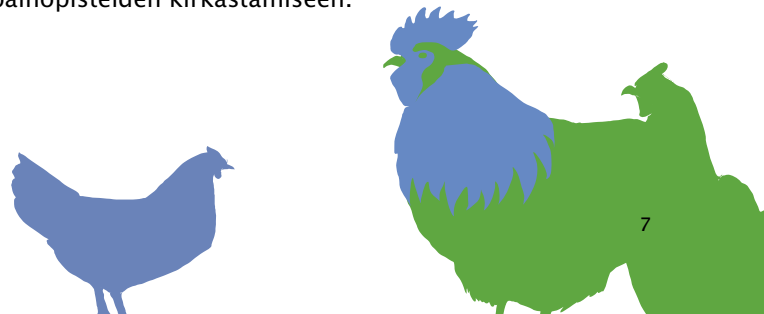
Suunnitelmallisen sidosryhmäviestinnän tavoitteena
on antaa tärkeimmille sidosryhmille mahdollisimman
varhaisessa vaiheessa tietoa ministeriössä valmisteilla
olevista ja ministeriön hallinnonalaan yleisesti liittyvistä
asioista. Suunnitelmallinen sidosryhmäviestintä lisää
vuorovaikutteisuutta ja selkeyttää sidosryhmien kuvaa
ministeriöstä.

Sisäiset julkisuudet

Toimiva sisäinen viestintä on hyvän ulkoisen viestinnän
edellytys. Kussakin yksikössä esimiehellä on vastuu yk-
sikkönsä sisäisestä tiedonkulusta ja vuorovaikutuksesta.
Sisäisellä viestinnällä edistetään ministeriön avoimuutta
sekä henkilöstön mahdollisuutta vaikuttaa työnsä sisäl-
töön ja työympäristöön.

Intranet on keskeinen sisäisen viestinnän väline. Jokai-
nen osasto ja yksikkö huolehtii siitä, että sen toimintaa
koskevat, koko henkilöstölle oleelliset asiat löytyvät
intranetistä ja ovat ajan tasalla. Gallupit ja verkkokes-
kustelut lisäävät intranetin vuorovaikutteisuutta.

Tulos- ja kehityskeskustelut, osasto- ja yksikkökoko-
ukset sekä koulutus- ja perehdyttämistilaisuudet ovat
muita sisäisen viestinnän keinoja, joita ministeriössä
käytetään toiminnan jatkuvaan parantamiseen ja minis-
teriön toiminta-ajatuksen, vision, arvojen ja toiminnan
painopisteiden kirkastamiseen.

Kansainväliset julkisuudet

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa oman sektorinsa EU-asoiden viestinnästä. Merkittävistä valmisteilla olevista EU-asioista tiedotetaan käsittelyn eri vaiheissa.

Maa- ja metsätalousministeriö julkaisee yhteistyössä hallinnonalan kanssa ulkomaille suunnattua ajankohtais- ja sidosryhmälehteä ja sen verkkoversiota.

Kriisi- ja erityistilanteiden viestintä

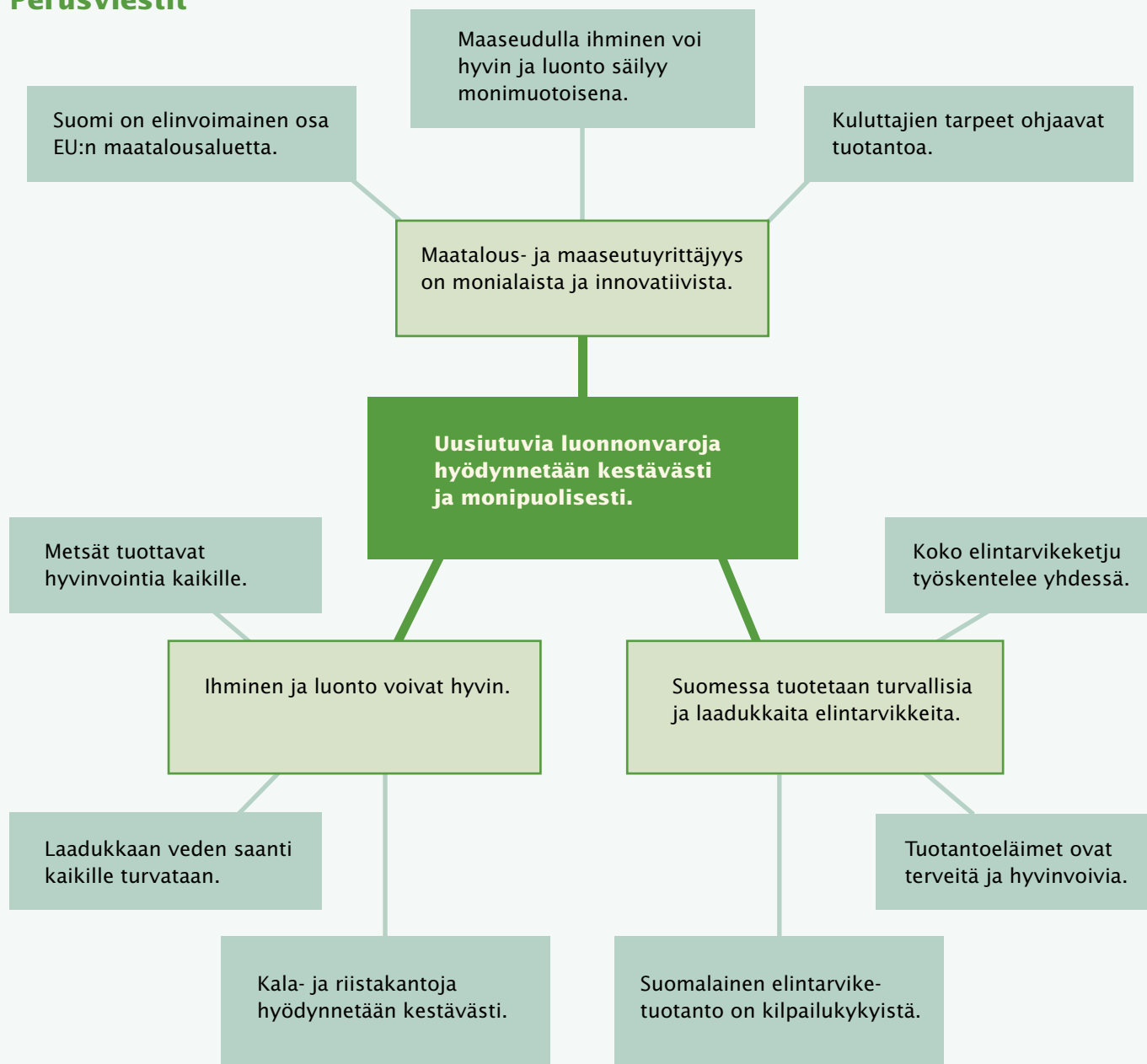
Hyvin hoidettu viestintä ja toimiva tiedonkulku luovat edellytykset selviytyä myös tilanteista, joissa tiedontarve kasvaa ja tarvitaan normaalia huomattavasti tehokkaampaa viestintää. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla tällaiset tilanteet voivat liittyä esimerkiksi luonnononnettomuuksiin ja eläintauteihin.

Kriisi- ja erityistilanteiden viestintää hoidetaan mahdollisimman pitkälle normaaliolojen järjestelyillä sekä normaaliolojen säädösten ja ohjeiden mukaisesti. Tilanteet pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain, sillä viestinnässä niihin on reagoitava nopeasti. Kriisitilanteissa on tärkeää, että tiedonkulku ministeriön sisällä ja hallinnonalalla on sujuvaa ja tiedotusvastuut ovat selkeät.

Viestinnän välineitä ja kanavia

- tiedotteet
- tiedotus- ja taustatilaus
- haastattelut
- verkkosivut
- uutiskirjeet
- esitteet, julkaisut, multimedia
- messut, näyttelyt ja seminaarit
- asiakas- ja palautepalvelu
- asiakaslehti
- julkinen keskustelu
- tietopalvelu
- vierailut

Perusviestit

Viestinnän kehittämiskohteet

Ennakoivuus

Viestinnän ennakoivuutta lisätään uutiskirjeiden ja taustoitavien tilaisuuksien avulla. Verkkosivujen tapahtumakalenteri antaa tietoa tulevista tapahtumista ja vireillä-sivu kertoo ajankohtaisista hankkeista.

Kansalaisviestintä

Kehitetään vuorovaikutteista kansalaisviestintää ja rohkaistaan virkamiehiä osallistumaan aktiivisemmin alan julkiseen keskusteluun. Asiantuntijoita ohjeistetaan reagoimaan julkisuudessa esiintyviin kyseenalaisiin ja virheellisiin argumentteihin.

Verkkoviestintä

Ministeriön uudet verkkosivut pidetään monipuolisina ja ajan tasalla. Lisätään kansalaisten mahdollisuuksia osallistua asioiden valmisteluun.

Yhteisökuva

Sisäisen ja ulkoisen yhteisökuvan sekä visuaalisen ilmeen yhtenäisyydestä huolehditaan viestinnällä, koulutuksella ja ohjeistuksella.

Ruotsinkielinen viestintä

Ruotsinkielisen viestinnän hyvän tason säilyminen varmistetaan.

Sisäinen viestintä

Sisäistä vuorovaikutusta kehitetään tavoitteena ministeriön yhtenäisyys, työviihtyvyys ja strategian toteutuminen. Muutosviestintä, esimieskoulutus ja uuden intranetin kehittäminen ovat keskeisimpiä keinoja tässä työssä.

Viestintäkoulutus

Asiantuntijoiden viestintävalmiuksia parannetaan tarjoamalla henkilöstölle viestintä- ja esiintymiskoulutusta. Panostetaan myös kielenhuollon koulutukseen.

Mediaseuranta

Mediaseurannan tulosten analysointia kehitetään. Arvioidaan muun muassa mediajulkisuuden teemoja, perusviestien näkyvyyttä ja ministeriön viestinnän osuutta mediajulkisuuden synnyssä.

Viestintäyhteistyö

Viestintäyhteistyötä ministeriön hallinnonalalla tehostetaan. Myös muita kumppanuusviestinnän muotoja kehitetään.

Kansainvälinen viestintä

Kansainvälistä viestintää kehitetään entistä monipuolisemmaksi.

Viestinnän arviointi

Kehitetään valtionhallinnon viestinnän seuranta- ja arviointijärjestelmän VISAn pohjalta mittareita viestinnän arviointiin.

Viestinnän seuranta ja arviointi

Maa- ja metsätalousministeriön viestinnän toimivuutta seurataan säännöllisesti, jotta voidaan varmistua, että resursseja käytetään tehokkaasti ministeriön strategian toteuttamista tukevalla tavalla.

Kansalaisjulkisuudet

Kansalaispalautteen sisältöä ja palautejärjestelmän toimivuutta arvioidaan säännöllisesti. Ministeriön perusviestien tunnettuutta kansalaisten ja muiden sidosryhmien keskuudessa seurataan vuosittain.

Mediajulkisuudet

Ministeriön tunnettuutta, yhteisökuva ja tiedonkulkua median keskuudessa seurataan muutaman vuoden välein toteutettavissa selvityksissä. Ministeriön näkymistä mediassa ja mediajulkisuuden teemoja seurataan jatkuvasti.

Verkkojulkisuudet

Verkkoviestinnän tavoitavuutta arvioidaan verkkopalveluiden kävijämäärillä ja palautteella. Seurataan kansalaisten ulottuvilla olevan verkkojulkisuuden teemoja, argumentteja ja toimijoita.

Sidosryhmä- ja asiantuntijajulkisuudet

Ministeriön tunnettuutta, yhteisökuva ja tiedonkulkua keskeisten sidosryhmien keskuudessa seurataan muutaman vuoden välein toteutettavissa selvityksissä. Arvioidaan tärkeimpien sidosryhmien käsityksiä viestinnän toimivuudesta. Keskeisten viestintävälineiden ja -kanavien toimivuutta selvitetään säännöllisesti lukija- ja käyttäjätutkimuksilla. Viestintähankkeiden onnistumista arvioidaan erikseen niiden päättyttyä.

Sisäiset julkisuudet

Henkilöstön käsityksiä sisäisestä viestinnästä ja viestinnän johtamisesta arvioidaan kyselyjen avulla.

Kansainväliset julkisuudet

Ministeriön kansainvälisen lehden kiinnostavuutta selvitetään lukijatutkimuksilla. Englanninkielisten verkkosivujen toimivuutta arvioidaan käyttäjätutkimuksilla.

Viestintää ohjaavat säädökset ja muut asiakirjat

MMM:n strategia 2005

Valtionhallinnon viestintä 2007 -tutkimuksen loppuraportti 2005

Kielilaki (423/2003)

Valtionhallinnon viestintäsuositus 2002

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)

Asetus viranomaisen toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta (1030/1999)

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO (Helsinki)
puh. (09) 16001 ■ faksi (09) 160 54202